

TANTRUM

Károly 5-től 6-ig

VAJDA JUDIT

NAGY BORÚS LEVENTE, FIATAL FORGATÓKÖNYVÍRŐ-RENDEZŐ EGYSNITTES, FIX NÉZŐPONTÚ ALKOTÁSA NEM TECHNIKAI, HANEM ÍRÓI ÉS SZÍNÉSZI BRAVÚR.

Az egysnittes, azaz vágás nélkül (vagy láthatatlan vágással) felvett alkotásokat a filmtörténelem során a Hitchcock-féle *A kötél*től kezdve *Az orosz bárkán* át az 1917-ig filmművészeti és -technikai bravúrként szokás emlegetni. Nagy Borús Levente *Tantrum*ja viszont hiába szintén egyetlen hosszú (48 perces) beállítás, a kamera nem jár be benne tereket, így ezúttal nem az operatőri csapatra, hanem – a forgatókönyvírókn kívül – kizárólag a kamera másik oldalán álló személyre hárult a munka dandárja, azaz a néző figyelmének folyamatos fenntartása.

A *Tantrum* másik fontos technikai jellemzője, hogy a kamera nemhogy nem jár be benne tereket, hanem (szinte a legvégéig) egyetlen pontra van leszűrve, vagyis egyetlen kameraállásból, fix nézőpontból látjuk a történéseket – és ez szintén a színész vállára helyez mázsás súlyokat. Nagy Borús műve előképének ebből a szempontból Sas Tamás

bemutató nagyjátékfilmje, a *Presszó* tekinthető, ahol egy belvárosi preszóban követhetjük fix kameraállásból, mint egy légy a falon, az eseményeket. A *Presszó* kamerája előtt azonban folyamatosan cserélődtek a figurák, állandó volt a mozgás, a jövés-menés, ami a *Tantrumból* hiányzik. Itt egyetlen hosszú beállításban egyetlen gépállásból egyetlen arcot nézünk: Nagy Zsoltét, akit a rendező mintha csak egy színészi mestervizsgának vetett volna alá, ahol a feladat nem kevesebb, mint közel egy órán át érdekesnek maradni, fenntartani a néző figyelmét, azaz csak mondani, mondani, mondani a megírtakat, és nem esni ki a szerepből.

A színház világában nem ritka a monodrámák, ahol látszólag ugyanezt kell megvalósítani, ám ott ehhez képest hatalmas könnyebbség, hogy a nézők egyrészt nem pár centiről vizslatják a színész arcát, tehát könnyebben meg lehet üszni egy-egy hamis hangot vagy gesztust, másrészt a művész élhet egy fontos kifejezőeszköz, a mozgás lehetőségével. A *Tantrumban* viszont nemcsak a kamera, a főszereplő sem mozdul: egy helyben ül, vélhetően egy kocsában, bár pohár nincs a kezében (ennek a rejtélye a játékidő utolsó percében fog csattanóan megoldódni).

Az eddig leírtak arra utalnak, hogy a forgatókönyvíró-rendező Nagy Borús afféle szadista alkotóként egy hatalmas szívatást eszelt ki a főszereplőül választott Nagy Zsolt számára, akit nagyon szűk keretek közé szorított,

igazi színészi csapdahelyzetbe vetett (ami egyébként azért is szép megoldás, mert átvitt értelemben a Nagy által megformált karakter maga is csapdában van). A színész tehát nem lazíthat egy másodpercre sem, mint lehetné azt például a színpadon – Nagy Borús mentségére szól viszont, hogy valami nagyon fontos az ezért megtárogatta Nagy Zsolt munkáját: egy jól megírt, végig izgalmas és feszült forgatókönyvvel.

Nagy Borús Levente Twitter-oldalán szövsonglörként határozza meg magát, és ez nagyjából fedi is a valóságot. A 2019-es Hypewriter televíziós pitchfórum kiemelt döntőseként és az *Odabenn* című hangjáték szerzőjeként is bizonyította már, hogy ha szövegírásról van szó, kiváló teljesítményre képes. A hangjátékkal pedig, ami műfaját tekintve sci-fi, egy filmen erősen a látványra, irodalmilag pedig a hosszú leírásokra, nem pedig a párbeszédre épülő műfaj, egyúttal azt is megmutatta, mennyire szeret kísérletezni. Az alkotó a *Tantrumban* tovább folytatja a kísérletezést, és egyetlen hosszú, lélegzetvételnél szünet nélkül elmondott, sodró lendületű monológ segítségével épít fel egy nagyon is ismerős és átélhető emberi világot. A főhős, Károly világát, ami épp összeomlani látszik, hogy miért és ki miatt, azt Károly készséggel megosztja velünk, elég hozzá megnyomni a play gombot.

A Nagy Zsolt által megformált Károly eldühöngött monológjából megismerünk egy egész életet, a gyerekkortól kezdve az érett felnőttkorig, azaz a negyvenes karakter jelen pillanatáig. Kirajzolódik belőle az övéen kívül még legalább három, egymással szorosan összefonódó emberi sors. Bár a forgatókönyv a cselekményességet tekintve is szűk keretek között mozog, a mesében így is van hős, femme fatale (vagy valami nagyon hasonló) és főgonosz. Mondhatjuk tehát, hogy Nagy Borús Levente Nagy Zsolt segítségével megvalósított kísérlete sikerült. Szóval a koncentrált, intenzív élményt adó játék után jöhet az igazi kísérlet: egy nagyjátékfilm.

TANTRUM – magyar, 2021. Rendezte és írta: **Nagy Borús Levente**. Kép: **Papp Kornél**. Zene: **Cseterkí Tamás**. Producer: **Berta Balázs, Kárpáti György**. Szereplők: **Nagy Zsolt** (Károly), **Leila Ben Salem** (Raika). Gyártó és forgalmazó: **Vertigo Média**. 48 perc.

„Nem lazíthat egy másodpercre sem”
(Nagy Zsolt)

